

Nr 5.

Ankom till Riksdagens kansli den 4 april 1913 kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående reglering av utgifterna under riksstatsens femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet.

(1:a Avd.)

Provisorisk lönereglering för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli samt kommandoexpedition.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari innevarande år avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har, under åberopande av det propositionen bilagda statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln i punkten 1 föreslagit Riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshavare i sjöförsvarsdepartementet, i enlighet med grunder och på villkor, som angivas i statsrådsprotokollen angående andra och femte huvudtitlarna, på extra stat för år 1914 bevilja ett förslagsanslag av 4,315 kronor, därav högst 75 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester, och varav 100 kronor må av Kungl. Maj:t utanordnas under år 1913 förskottsvis av tillgängliga medel såsom tillägg till det i 1913 års riksstat för samma ändamål anvisade belopp av 4,115 kronor.

Provisorisk lönereglering för departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli samt kommandoexpedition. (Extra anslag.)

[1.]*)

Departementschefens anförande till statsrådsprotokollet i detta ärende återfinnes å sid. 2 och 3 av nämnda protokoll.

Under åberopande beträffande det under förevarande punkt äskade anslaget till ålderstillägg åt vissa vaktmästare i departementet av vad

Utskottets yttrande.

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

innevarande Riksdag beslutat i fråga om ålderstillägg åt vissa vaktmästare i justitiedepartementet, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må till provisorisk löne reglering för befattninghavare i sjöförvarsdepartementet, i enlighet med grunder och på villkor, som angivas i statsrådsprotokollet över justitiedepartementets ärenden den 14 januari 1913, på extra stat för år 1914 bevilja ett förslagsanslag av 4,215 kronor, därav högst 75 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

Förstärkning av anslaget till marinförvaltningen.

Förstärkning
av anslaget
till marinför-
valtningen.
(Extra anslag.)
Vikariats-
sättning m. m.

[2.]

2:o) Uti punkt 2 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1914 bevilja *dels* till beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. ett anslag av 6,300 kronor, *dels ock* till förstärkning av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren i marinförvaltningen ett anslag av 9,400 kronor.

Departementschefens utredning i detta ärende återfinnes å sid. 3—17 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

I staten för marinförvaltningen finnes för närvarande upptaget ett belopp av 25,800 kronor för vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. Vid marinförvaltningens år 1908 beslutade omorganisation blevo vid beräkning av nyssnämnda anvisning, som då utgjorde ett något lägre belopp, 3,000 kronor upptagna för konsulenter, avsedda att anlitas vid handläggning av frågor om avslutande av leveransavtal eller andra kontrakt rörande materialier och förnödenheter i större omfattning. Utskottet har emellertid inhämtat, att under de gångna åren endast i ett enda fall konsulenter för angivna ändamål blivit anlitate.

Enligt vad Kungl. Maj:t nu föreslagit skulle anvisningen till vikariatsersättning m. m. enligt å sid. 16 av statsrådsprotokollet införd be-

räkning ökas medelst ett anslag av 6,300 kronor å extra stat; och finner sig utskottet icke böra framställa någon erinran häremot.

Det likaledes å extra stat begärda anslaget av 9,400 kronor är avsett att sålunda fördelas:

till förstärkning av arbetskrafterna å revisionskontoret:		
med en extra revisor för en kostnad av	kronor	3,000: —
» biträden vid granskning av förrädsredogörelserna för en kostnad av	»	1,600: —
samt till förstärkning av arbetskrafterna å bokslutskontoret:		
med en extra revisor och bokhållare för en kostnad av	»	3,000: —
» i övrigt erforderligt arbetsbiträde för en kostnad av	»	1,800: —
		Summa kronor 9,400: —

Utskottet anser sig ej av den framlagda utredningen kunna fullt bedöma, huruvida det för dessa ändamål begärda anslaget är behöfligt, men finner sig dock ej böra avstyrka, att anslaget må beviljas å extra stat för år 1914.

Utskottet vill i detta sammanhang särskilt framhålla vikten av att åtgärder för förenkling av redovisningsväsendet vid marinen *snart* må vidtagas. Att de nuvarande förhållandena icke äro tillfredsställande framgår bland annat därav, att i vissa fall samma redovisningar och räkenskaper, innan de överlämnas till kammarrätten, bliva föremål för upprepade revisioner, varav vållas såväl onödig tidsutdräkt som obehöfliga kostnader.

På grund av det sålunda anförda får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

- a) till beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 6,300 kronor; samt
- b) till förstärkning av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren i marinförvaltningen på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 9,400 kronor.

Marinstaben.

Marinstaben. 3:o) Kungl. Maj:t har under punkt 3 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att

[3.]

dels, med godkännande av stat för marinstaben av den lydelse, bilagan nr 1 vid ovannämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höja anslaget till marinstaben, nu 1,200 kronor, med 1,800 kronor till 3,000 kronor,

dels besluta, att det i staten för marinstaben från och med år 1914 uppförda arvudet till en bibliotekarie icke må utgå till person, som äger anställning å stat vid marinen;

dels ock godkänna följande tillägg till och ändring i nu gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för vaktmästaren upptagna löneförmåner, nämligen:

att vaktmästaren må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar, att tjänstgöringspenningar få av vaktmästaren uppbäras endast för den tid, han verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, samt

att vid beräkning av tidpunkten för inträdande av avlöningsförhöjning genom ålderstillägg icke må föras vaktmästaren till last den tid han åtnjutit semester.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 17—22 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Med förevarande framställning avses *dels* uppförande i staten för marinstaben av arvode åt en bibliotekarie med 1,800 kronor, *dels ock* beredande av semester åt vaktmästaren därstädes i enlighet med de grunder, som under fjärde huvudtiteln angivits för semester åt vaktmästare vid generalstaben och artilleristaben.

Under åberopande av vad utskottet i sistnämnda avseende anfört i punkt 4:o) av sitt utlåtande nr 4 angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel får utskottet med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t föreslagit hemställa,

att Riksdagen må

a) med godkännande av stat för marinstaben av den lydelse, bilagan nr 1 vid statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höja anslaget till marinstaben, nu 1,200 kronor, med 1,800 kronor till 3,000 kronor;

b) besluta, att det i staten för marininstaben från och med år 1914 uppförda arvodet till en bibliotekarie icke må utgå till person, som äger anställning å stat vid marinen; samt

c) godkänna följande tillägg till och ändring i nu gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för vaktmästaren upptagna löneförhöjningar, nämligen:

att vaktmästaren må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar,

att tjänstgöringspenningar få av vaktmästaren uppbäras endast för den tid, han verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, samt

att vid beräkning av tidpunkten för inträdande av avlöningsförhöjning genom ålderstillägg icke må föras vaktmästaren till last den tid, han åtnjutit semester.

Sjökrigsskolan.

4.o) Kungl. Maj:t har under punkt 4 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 2 vid ovannämnda protokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 37,504 kronor, med 1,983 kronor till 39,487 kronor.

Sjökrigsskolan.
[4.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 23—26 av statsrådsprotokollet.

De ändringar, som föreslagits i ifrågavarande stat, äro betingade dels av sjökrigsskolans pågående omorganisation, dels ock därav att det nuvarande arvodet å 865 kronor till en redogörare ansetts bära utbytas mot ett dylikt å 1,095 kronor till en intendent.

Utskottets yttrande.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 2 vid stats-

rådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 37,504 kronor, med 1,983 kronor till 39,487 kronor.

Avlöning för flottans kårer och stater.

Avlöning för
flottans kårer
och stater.

[5.]

5:o) Kungl. Maj:t har under punkt 5 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen

dels godkänna stater för marinintendenturkåren, marinläkarkåren och flottans poliskår av den lydelse bilagorna nr 3—5 vid ovannämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisa;

dels medgiva, att till beredande av förstärkning av arbetskrafterna vid marinintendenturkåren femte huvudtitelns allmänna besparingar må tillsvidare efter Kungl. Maj:ts bestämmande tagas i anspråk;

dels godkänna följande tillägg till nu gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för marinintendenturkåren för vaktmästare upptagna löneförmåner, nämligen:

att vaktmästare må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålets behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar,

att tjänstgöringspenningar få av vaktmästare uppbäras under den tid, han åtnjutit semester, samt

att vid beräkning av tidpunkten för inträdande av avlöningsförhöjning genom ålderstillägg icke må föras vaktmästare till last den tid, han åtnjutit semester;

dels ock, med godkännande av förordad minskning i anvisningen för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, i riksstaten för år 1914 minska anslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 5,843,595 kronor, med 1,303 kronor till 5,842,292 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 27 —44 av åberopade statsrådsprotokollet.

Enligt departementschefens beräkningar skulle medelsbehovet under anslagstiteln avlöning för flottans kårer och stater år 1914 bliva följande:

	För 1913 av Riksdagen anvisat.	För 1914 beräknat behov.	Ökning.	Minskning.
Officerskåren	713,400	713,400		
Reservofficerare under repetitionsövning, förslagsvis	10,500	10,500		
Reservofficersaspiranter	26,700	26,700		
Underofficerskåren	826,260	826,260		
Sjömanskåren	2,310,679	2,310,679		
Skeppsgossekåren	34,767 50	34,767 50		
Mariningenjörkåren	231,295	231,295		
Marinintendenturkåren	299,869 50	300,634 50	765	
Reservmarinintendentsaspiranter	4,005	4,005		
Ecklesiastikstaten	8,900	8,900		
Marinläkarkåren	144,385	146,385	2,000	
Poliskåren	75,700	75,700		
Inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare, förslagsvis	278,260	278,260		
Reserv- och indragningsstater samt båtsmanskompanierna, förslagsvis	13,020 32	8,952 32		4,068
Dagaflöning till officerare och underofficerare, förslagsvis	865,853	865,853		
I riksstaten afrundat med	— 68	— 68		
Summa	5,843,595	5,842,292	2,765	4,068

Beträffande *flottans officers- och mariningenjörkårer* har icke ifrågasatts någon ändring; och har utskottet intet att däremot erinra.

Utskottets
yttrande.

Beträffande staten för *marinintendenturkåren* har Kungl. Maj:t föreslagit, att de vaktmästare, som tjänstgöra i Stockholm, skulle i likhet med vaktmästare vid centrala verk med reglerade löner komma i åtnjutande av ortstillägg på sedvanliga villkor, ävensom att samtliga vaktmästarna skulle erhålla rätt till semester i enlighet med de grunder,

som under fjärde huvudtiteln angivits för semester åt vaktmästare vid generalstaben och artilleristaben.

Vidkommande den förra frågan har utskottet intet annat att erinra, än att ortstillägg icke synes böra utgå retroaktivt för åren 1912 och 1913. I fråga om förmånen av semester får utskottet, under återopande av sitt yttrande i punkt 4:o av utlåtandet nr 4 angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, tillstyrka vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Vidare har Kungl. Maj:t beträffande staten för *marinläkarkåren* föreslagit, att den till dagtraktamente till marinläkare av 2:a graden och marinläkarstipendiater under tjänstgöring i land förslagsvis upptagna summan, 5,000 kronor, skulle höjas med 2,000 kronor till 7,000 kronor. Med detta förslag, som utskottet anser sig böra tillstyrka, avses, att de tre marinläkarna vid Stockholms station under vintermånaderna skulle erhålla förstärkning av ytterligare en läkare (marinläkare av 2:a graden).

Utgifterna för vikariatsersättning vid *flottans poliskår* hava hittills enligt gällande reglemente avförts å förskottstitel för att sedermera anmälas till ersättande av allmänna besparingarna å femte huvudtiteln. Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att för bestridande av dessa utgifter skulle i staten för flottans poliskår uppföras en anvisning å 4,500 kronor, varemot en å staten förekommande post till inkvarteringsbidrag å 8,400 kronor skulle undergå motsvarande minskning och sålunda upptagas till 3,900 kronor. Statens slutsumma komme sålunda att förbli oförändrad. Häremot har utskottet intet att erinra.

På grund av vad sålunda anförts och då utskottet tillstyrker vad Kungl. Maj:t i övrigt under denna punkt föreslagit, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) godkänna stater för marinintendenturkåren, marinläkarkåren och flottans poliskår av den lydelse, bilagorna nr 3—5 vid statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisa;

b) medgiva, att till beredande av förstärkning av arbetskrafterna vid marinintendenturkåren femte huvudtiteln allmänna besparingar må tillsvidare efter Kungl. Maj:ts bestämmande tagas i anspråk;

c) godkänna följande tillägg till nu gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten

för marinintendenturkåren för vaktmästare upptagna löneförmåner, nämligen:

att vaktmästare må årligen i den mån sådant kan ske utan hinder för göromåls behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar,

att tjänstgöringspenningar få av vaktmästare upp-
bäras under den tid, han åtnjuter semester, samt

att vid beräkning av tidpunkten för inträdande av avlöningsförhöjning genom ålderstillägg icke må föras vaktmästare till last den tid, han åtnjuter semester; samt

d) med godkännande av förordad minskning i anvisningen för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, i riksstaten för år 1914 minska anslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 5,843,595 kronor med 1,303 kronor till 5,842,292 kronor.

Personligt lönetillägg åt marindirektören av 2:a graden i flottan C. E. Richson.

6:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 6 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, i likhet med vad under föregående år ägt rum, till personligt lönetillägg åt marindirektören av 2:a graden i flottan Carl Eric Richson på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 1,365 kronor.

Personligt lönetillägg åt marindirektören av 2:a graden i flottan C. E. Richson. (Extra anslag.)

[6.]

Personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona.

7:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, i likhet med vad under de senaste åren ägt rum, till beredande av personligt lönetillägg av 600 kronor för år åt en var av bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona

Personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona. (Extra anslag.)

[7.]

Ernst Alfred Waldemar Holmberg och Ernst Algot Collén på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 1,200 kronor.

Extra lönetillägg för år 1913 åt vissa statens tjänstemän och betjänte.

Extra lönetillägg åt vissa statens tjänstemän och betjänte. 8:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 8 av denna huvudtitel föreslagit och med hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 46 i ärendet innehåller, får utskottet hemställa,

[8.]

att Riksdagen må till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet angående sjunde huvudtiteln angivna grunder, av extra lönetillägg för år 1913 åt en del tjänstemän och betjänte i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet, på extra stat för år 1914 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp av 2,000 kronor.

Personligt lönetillägg till sergeanten över stat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist.

Personligt lönetillägg till sergeanten över stat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist. 9:o) Kungl. Maj:t har under punkt 11 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till personligt lönetillägg åt sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 580 kronor.

[11.] Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 48—50.

Då utskottet icke har något att erinra mot denna Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att Riksdagen må till personligt lönetillägg åt sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 580 kronor.

Filtar för fartygen vid flottans station i Karlskrona.

10:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 13 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 59 och 60 uti ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Filtar för fartygen vid flottans station i Karlskrona.
(Extra anslag.)

att Riksdagen må för anskaffande av filter för flottans fartyg i Karlskrona bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 12,000 kronor.

[13.]

Förläggningssersedlar för kustartilleriets personal inom kustpositionerna vid mobilisering.

11:o) Kungl. Maj:t har i punkt 14 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen medgiva, att de av 1904 och 1912 års Riksdagar å extra stat beviljade anslag till anskaffning av beklädnad och sängservis för kustartilleriets värnpliktiga må, i vad angår den för sängservis avsedda, ännu återstående delen av dessa anslag, användas för anskaffning av inventarier för förläggning såväl av värnpliktiga som av annan i besättningarna å kustpositionerna ingående personal och att därutöver möjligen återstående besparingar få tagas i anspråk för anskaffning av beklädnad åt kustartilleriets värnpliktiga.

Förläggningssersedlar för kustartilleriets personal inom kustpositionerna vid mobilisering.
(Extra anslag.)

[14.]

Departementschefens utredning i ärendet återfinnes å sid. 60—63 av statsrådsprotokollet.

Då utskottet icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgiva, att de av 1904 och 1912 års Riksdagar å extra stat beviljade anslag till anskaffning av beklädnad och sängservis för kustartilleriets värnpliktiga må, i vad angår den för sängservis avsedda, ännu återstående delen av dessa anslag, användas för anskaffning av inventarier för förläggning såväl av värnpliktiga som av annan i besättningarna å kustpositionerna ingående personal och att därutöver möjligen återstående besparingar få tagas i anspråk för anskaffning av beklädnad åt kustartilleriets värnpliktiga.

Flottans nybyggnad och underhåll.

Flottans ny-
byggnad och
underhåll.
(Ordinarie
anslag.)

12:o) I punkt 15 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1914 höja reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,662,000 kronor med 66,500 kronor till 2,728,500 kronor.

[15.]

Beträffande den av departementschefen i ärendet lämnade utredningen får utskottet hänvisa till sid. 64—73 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Av den begärda anslagsökningen är ett belopp av 34,000 kronor avsett för underhåll av den nya fartygsmateriel, som väntas vara färdig år 1914 och då kräva underhåll (minfartyget Clas Fleming och undervattensbåtar). Emot denna anslagsökning har utskottet intet att erinra.

I övrigt innebär Kungl. Maj:ts förslag att åt daglönare vid flottan skulle beredas förmånen av någon tids ledighet årligen med bibehållande av oavkortade avlöningsförmåner (semester). Sådan ledighet skulle sköterskorna å flottans sjukhus i Karlskrona få åtnjuta under 14 dagar årligen efter ett års anställning och daglönarna vid varven och å de verkstäder, som lyda under förvaltningsdirektionerna, under 6 dagar årligen efter ett års tjänstetid. Ett ordnande av semesterförhållandena i enlighet med dessa grunder har beräknats medföra ökade kostnader vad angår daglönare, som lyda under förvaltningsdirektionerna och sjukhuset i Karlskrona, till 3,525 kronor samt beträffande varvens daglönare till 32,500 kronor. De förra kostnaderna hava ansetts kunna bestridas utan anslagsökning, men för beredande av semester åt varvens daglönare har Kungl. Maj:t nu föreslagit en ökning av anslaget till flottans nybyggnad och underhåll med 32,500 kronor.

Vid flottans sjukhus i Karlskrona tjänstgjorde förr s. k. sjukvaktare, vilka voro daglönare. Då dessa emellertid så småningom ersattes av sköterskor, anställdes även dessa såsom daglönare. Emellertid torde det vid lasaretten vara regel, att sköterskorna äro anställda med månads- eller årslön med rätt att åtnjuta tjänstledighet med bibehållen avlöning under omkring 15, respektive 30 dagar årligen. Även om sköterskorna vid flottans sjukhus till namnet äro daglönare, torde de dock med hänsyn till tjänstgöringen kunna räknas fullt jämnställda med nämnda sköterskor vid lasaretten. Det synes därför utskottet vara med billighetens fordringar överensstämmande, att sjuksköterskorna vid sjukhuset i Karlskrona beredas den föreslagna ledigheten under 14

dagar årligen efter ett års anställning. Såsom departementschefen omnämnt erfordras icke härför någon anslagsökning.

Vad daglönarna vid varven och verkstäderna beträffar, har marinförvaltningen, som föreslagit att dessa skulle åtnjuta semester under 4 dagar årligen efter 7 års oavbruten anställning vid flottan och under 6 dagar årligen efter 10 års dylik anställning, framhållit, att enligt detta förslag komme semesterförmånen att bliva en belöning för och eggelse till ett längre kvarstannande i kronans tjänst. Då dessa daglönare i viss mån hava en mera fast anställning än vad benämningen angiver, i det att de kunna komma i åtnjutande av pension från flottans pensionskassa, finner utskottet den av marinförvaltningen angivna synpunkten beaktansvärd. Den av Kungl. Maj:t angivna tjänstetiden av 1 år, efter vilken semester skulle kunna inträda, synes emellertid utskottet vara alltför kort och vill utskottet för sin del förorda en oavbruten anställning av 4 år såsom villkor för semesterförmånens inträdande. Däremot har utskottet intet att erinra emot att semestertiden bestämmes till 6 dagar årligen under förutsättning att sådan ledighet icke förorsakar någon olägenhet för göromålens behöriga gång.

Såsom redan nämnts har Kungl. Maj:t för beredande av semester åt varvens daglönare föreslagit en ökning av detta anslag med 32,500 kronor. Utskottet saknar utredning om, vilka utgifter för samma ändamål erfordras, därest semesterförmånen skulle inträda först efter 4 års tjänst, men anser att för år 1914 ifrågavarande kostnader böra kunna upptagas till det av departementschefen föreslagna beloppet.

I sin helhet bör anslagsökningen sålunda på sätt Kungl. Maj:t föreslagit uppgå till $(34,000 + 32,500 =) 66,500$ kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1914 höja reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,662,000 kronor, med 66,500 kronor till 2,728,500 kronor.

Krigsfartygsmateriel.

13:o). Kungl. Maj:t har i punkt 16 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till krigsfartygsmateriel bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 2,500,000 kronor, därav 1,050,000 kronor borde avsättas för att användas, på sätt framdeles skulle närmare bestämmas, samt tillika medgiva, att Kungl. Maj:t finge i mån av behov låta redan under

Krigsfartygs-
materiel.
(Extra anslag.)
[16.]

innevarande år förskottsvis utanordna ett till ändring av undervattensbåten nr 1 beräknat belopp, 150,000 kronor.

Beträffande den av departementschefen i frågan lämnade utredningen får utskottet hänvisa till sid. 73—77 av statsrådsprotokollet.

I två lika lydande motioner, väckta den ena (nr 26) inom Första kammaren av herr *H. Ericson m. fl.*, den andra (nr 67) inom Andra kammaren av herr *H. Hildebrand m. fl.* har hemställts, att Riksdagen — med avslag å Kungl. Maj:ts proposition angående krigsfartygsmateriel — måtte bevilja på extra stat för år 1914 till krigsfartygsmateriel ett anslag av 5,550,000 kronor.

Vidare hava till utskottet remitterats tvänne likalydande motioner, den ena (nr 27), väckt inom Första kammaren av herr *H. Ericson m. fl.*, den andra (nr 68) inom Andra kammaren av herr *H. Hildebrand m. fl.*, däri hemställts, att Riksdagen ville för sin del besluta att de medel, som av Riksdagen anvisats för åren 1912 och 1913 och hittills blivit reserverade till nyanskaffning av krigsfartygsmateriel, omkring 6,388,000 kronor, skola användas för nybyggnad av en 1:a kl. pansarbåt av i huvudsak »Sveriges» typ.

Beträffande vad motionärerna till stöd för sina förslag anført får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottets
yttrande.

Det anslag, som Kungl. Maj:t begärt till krigsfartygsmateriel, är, såsom av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet framgår, avsett att användas sålunda:

till nybyggnad av två 2:a kl. undervattensbåtar ..	kronor 1,300,000: —
» ombyggnad av undervattensbåten nr 1.....	» 150,000: —
att avsättas för att användas på sätt framdeles må närmare bestämmas.	» 1,050,000: —
	<hr/> Summa kronor 2,500,000: —

Utskottet, som sistlidet år uttalade sin anslutning till departementschefens till statsrådsprotokollet den 13 januari 1912 gjorda uttalande rörande angelägenheten av att icke vare sig planlägga nya eller fullfölja beslutade men ännu icke i verket satta företag inom försvarsväsendet, vilka kunde vara av beskaffenhet att föregripa den enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande igångsatta utredningen rörande försvarsfrågan, finner Kungl. Maj:ts förslag till nybyggnad av två 2:a kl. undervattensbåtar vara av beskaffenhet att icke föregripa resultatet av det pågående utredningsarbetet rörande sjöförsvaret. Fördenskull och då

utskottet anser Kungl. Maj:ts förevarande förslag till förstärkande av undervattensbåtmaterielen välbetänkt, får utskottet tillstyrka detsamma liksom ock att det belopp må beviljas, som av Kungl. Maj:t äskats för ombyggnad av undervattensbåten nr 1.

Jämväl Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av 1,050,000 kronor att avsättas för att användas på sätt framdeles närmare må bestämmas får utskottet tillstyrka.

Beträffande vad i ovanstående motioner anförts, får utskottet först hänvisa till vad utskottet här ovan anført och vill utskottet därvid erinra, dels att till åtgärder inom försvarsväsendet av den pågående försvarsutredningen föregripande art otvivelaktigt bör räknas beviljande av medel till iuförlivande med vår flotta en artillerifartygstyp av den storlek och anskaffningskostnad som den motionärerna ifrågasätta, dels att vid 1912 års riksdag andra kamaren godkände utskottets då gjorda uttalande, samt att riksdagens beslut fattades i enlighet med utskottets hemställan.

Utskottet delar vidare fullt departementschefens till statsrådsprotokollet den 14 januari innevarande år uttalade mening, att i det sålunda inträdda sakläget kan så mycket mindre någon förändring hava åstadkommits genom antagandet av Svenska Pansarbåtsföreningens erbjudande att tillhandahålla statsverket erforderliga medel för anskaffning av en 1:a kl. pansarbåt av F-typen, den numera till byggnad anbefallda pansarbåten Sverige, som förutsättningen för erbjudandets antagande varit, att detta icke finge innebära något föregripande av försvarsutredningen i så måtto, att anskaffandet av *en* pansarbåt utav avsedd beskaffenhet skulle kunna anses föra med sig såsom konsekvens anskaffande av flere båtar av samma typ.

Intill dess att de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 december 1911 tillsatta försvarsberedningarna medhunnit att slutföra det dem lämnade uppdraget, måste således frågan om den typ, som bör läggas till grund för ett fortsatt anskaffande av pansarbåtsmateriel, fortfarande stå öppen och följer härav, att utskottet anser sig böra avstyrka de i ämnet väckta motionerna.

Utskottet får sålunda hemställa,

att Riksdagen, med avslag å herr Ericsons m. fl. motion nr 26 och herr Hildebrands m. fl. motion nr 67 samt med bifall till Kungl. Maj:ts proposition, må till krigsfartygsmateriel bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 2,500,000 kronor, därav 1,050,000 kro-

nor böra avsättas för att användas, på sätt framdeles må närmare bestämmas, samt tillika medgiva, att Kungl. Maj:t må i mån av behov låta redan under innevarande år förskottsvis utanordna ett till ändring av undervattensbåten nr 1 beräknat belopp, 150,000 kronor; samt
b) att herr Ericsons m. fl. motion nr 27 och herr Hildebrands m. fl. motion nr 68 icke må av Riksdagen bifallas.

Täckande av brist i anslaget till anskaffning av undervattensbåten Hvalen.

Täckande av
brist i anslaget till anskaffning av undervattensbåten Hvalen.
(Extra anslag.)

14:o) Kungl. Maj:t har i punkt 17 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till täckande av återstående brist i anslaget till anskaffning av undervattensbåten Hvalen bevilja på extra stat för år 1914 ett belopp av 36,657 kronor.

[17.] Departementschefens yttrande i denna fråga återfinnes å sid. 78—80 av statsrådsprotokollet.

Utskottet, som icke haft något att erinra emot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att Riksdagen må till täckande av återstående brist i anslaget till anskaffning av undervattensbåten Hvalen bevilja på extra stat för år 1914 ett belopp av 36,657 kronor.

Anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm.

Transportmedel för flottans varv i Stockholm.

15:o) I punkt 18 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgiva att för anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm bevilja ett anslag av 60,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 36,000 kronor. Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 81—83 av statsrådsprotokollet.

[18.]

Utskottets yttrande. Med ifrågavarande framställning avses anskaffande av fem nya

kolpråmar till ett pris av 12,000 kronor för varje. Av de nya pråmarna är en avsedd att ersätta en under år 1911 förolyckad dylik.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm bevilja ett anslag av 60,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 36,000 kronor.

Påbyggnad av sjömanskårens kasärn II i Karlskrona m. m.

16:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 19 av denna huvudtitel föreslagit får utskottet hemställa,

Påbyggnad
av sjömanskårens kasärn
II i Karlskrona m. m.
(Extra anslag.)

att Riksdagen må av det av 1912 års riksdag för påbyggnad av sjömanskårens kasärn II i Karlskrona samt för anordnande av centraluppvärmning, elektrisk belysning och brandposter såväl i nämnda kasärn som i sjömanskårens kasärn I i Karlskrona beviljade anslag å 236,700 kronor på extra stat för år 1914 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet 118,350 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att i mån av behov låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

[19.]

Tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varv i Karlskrona.

17:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må av det av 1912 års riksdag beviljade anslag å 100,000 kronor till tidsenliga lyft-

Tidsenliga
lyft- och
transport-
anordningar
å flottans
varv i Karlskrona.

(Extra anslag.)

och transportanordningar å flottans varv i Karlskrona anvisa på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 50,000 kronor.

Anordningar till förbättrande av de sanitära förhållandena i ingenjördepartementets verkstäder å flottans varv i Karlskrona.

Anordningar till förbättrande av de sanitära förhållandena i ingenjördepartementets verkstäder å flottans varv i Karlskrona. (Extra anslag.)

18:o) Kungl. Maj:t har i punkt 21 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen, att för anordningar till förbättrande av de sanitära förhållandena i ingenjördepartementets verkstäder å flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 18,000 kronor.

Departementschefens utredning i ämnet återfinnas å sid. 85 och 86 av statsrådsprotokollet.

Utskottet hemställer,

[21.]

att Riksdagen må för anordningar till förbättrande av de sanitära förhållandena i ingenjördepartementets verkstäder å flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 18,000 kronor.

Omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona.

Omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona. (Extra anslag.)

19:o) I punkt 22 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona bevilja ett anslag av 66,800 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 22,300 kronor.

Departementschefens yttrande i ämnet förekommer å sid. 86 och 87 av statsrådsprotokollet.

[22.]

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, hemställer,

att Riksdagen må för omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona bevilja ett anslag av 66,800 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 22,300 kronor.

Modernisering och utvidgning av järngjuteriet samt anordnande av metallgjuteri vid flottans varv i Karlskrona.

20:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 23 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet hemställa, Modernisering och utvidgning av järngjuteriet samt anordnande av metallgjuteri vid flottans station i Karlskrona.
(Extra anslag.)

att Riksdagen må för modernisering och utvidgning av järngjuteriet vid flottans varv i Karlskrona samt anordnande av ett från gjuteriet avskilt metallgjuteri på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 140,000 kronor. [23.]

Tillbyggnad av båtbyggarverkstaden å flottans varv i Karlskrona.

21:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 24 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 89 och 90 i ämnet innehåller, får utskottet hemställa, Tillbyggnad av båtbyggarverkstaden å flottans varv i Karlskrona.
(Extra anslag.)

att Riksdagen må för tillbyggnad av den å flottans varv i Karlskrona befintliga båtbyggarverkstaden på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 45,000 kronor. [24.]

Elektriska anläggningar för flottans station och varv i Karlskrona.

22:o) Under punkt 25 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för elektriska anläggningar för flottans station och varv i Karlskrona, Kungl. Maj:t må komma att till Riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1914 beräkna ett belopp av 90,500 kronor. Elektriska anläggningar för flottans station och varv i Karlskrona.
(Extra anslag.)

[25.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles avgiva yttrande, vilket utskottet skolat härmed för Riksdagen

anmäla.

Muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona.

Muddrings-
och spräng-
ningsarbeten i
yttre varv-
hamnen i
Karlskrona.
(Extra anslag.)

23:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 26 av denna huvudtitel föreslagit och under återopande av vad statsrådsprotokollet sid. 92 och 93 i denna fråga innehåller, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona bevilja ett anslag av 95,000 kronor samt därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 32,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

[26.]

Utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona m. m.

Motioner an-
gående utvidg-
ning och mo-
dernisering av
flottans varv i
Karlskrona
m. m.

24:o) Uti tvenne till utskottet remitterade motioner, väckta den ena (nr 1) inom Första kammaren av greve *A. Wachtmeister* och den andra (nr 4) i Andra kammaren av herr *O. Holmdahl*, har hemställts, att Riksdagen ville till utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona i huvudsaklig överensstämmelse med ett av marinförvaltningen år 1912 uppgjort förslag på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 688,500 kronor.

Uti en inom Andra kammaren väckt motion (nr 3) har herr *U. Leander* hemställt, det Riksdagen ville besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida och i vilken omfattning kronovarvet i Karlskrona må ombyggas och utvidgas för att kunna i vidsträcktaste mån tjänstgöra vid nybyggnader av pansarbåtar och andra krigsfartyg, samt för Riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Ytterligare hava till utskottet remitterats tvänne likalydande motioner, väckta den ena (nr 41) i Första kammaren av herr *A. C. Lindblad* och den andra (nr 42) inom Andra kammaren av herr *J. A. Ingvarsson m. fl.*, däri hemställts, att Riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en allsidig utredning rörande Karlskrona örlogsvarvs modernisering och ställande under civil ledning, administrativt och i de delar, där så lämpligen kan ske, även tekniskt, i syfte att å varvet utföra erforderligt nybyggnads- och underhållsarbete för flottan, liksom, i den mån så kan ske, annat jämförligt arbete, samt för Riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina förslag får utskottet hänvisa till motionerna.

För att kunna motsvara sina ändamål måste flottans varv vara försedda med ganska stor arbetspersonal, bestående till icke ringa del av yrkesskickligt folk. Utrustnings- och reparationsarbetena å fartygen äro emellertid av sådan art, att vid vissa tider och tillfällen hela personalen måste därpå koncentreras. Under andra tider åter kan personalen beredas sysselsättning genom utförande av erforderliga nybyggnadsarbeten. Redan ur denna synpunkt torde det sålunda vara lämpligt, att ett av flottans varv inrättas så, att nybyggnad av fartyg där kan med fördel företagas. Då i Karlskrona redan finnes en dyrbar och omfattande varvsanläggning, som tvivelsutan väl lämpar sig för utvidgning, är det tydligt, att detta varv bör komma i fråga för nu åsyftade ändamål. För att emellertid nybyggnadsarbeten skola kunna utföras på rimlig tid och med goda ekonomiska resultat är det naturligtvis behöfligt, att varvet och verkstäderna försättas i fullt modernt skick och förses med härför erforderliga maskinella anordningar. Härigenom skulle åter den fördelen vinnas, att de behöfliga reparationsarbetena kunde mera rationellt, snabbare, billigare och till större omfattning än nu är fallet utföras vid detta varv. Och det synes utskottet ganska troligt att, därest staten äger ett örlogsvarv, inrättat för nybyggnad av alla fartygsslag, det skall vara möjligt för staten att vid förekommande beställningar från enskilda skeppsvarv betinga sig arbetenas utförande för billigare pris än eljest. Även bör beaktas, att nybyggnader under utförande å örlogsvarvet i Karlskrona skulle vara i viss mån skyddade genom förefintliga försvarsanstalter.

Utskottet finner det sålunda ur många synpunkter vara fördelaktigt, om Karlskrona örlogsvarv bleve moderniserat och utvidgat, så att å detta

Utskottets
yttrande.

varv nybyggnader av örlogsfartyg av alla för vår flotta behövlige slag kunde utföras. Den av marinförvaltningen verkställda, av motionärerna åsyftade utredningen av frågan har emellertid avsett endast sådana åtgärder, som skulle erfordras för byggandet av en pansarbåt av »Sveriges» typ. På grund av den utsträckning frågan nu genom motionärernas förslag erhållit, torde sålunda förnyad undersökning vara erforderlig.

Vad beträffar det i herr Lindblads och herr Ingvarssons m. fl. ovannämnda motioner framställda kravet på utredning rörande varvets ställande under civil ledning i administrativt och delvis även i tekniskt hänseende har utskottet icke funnit sådana skäl framställda, som kunna föranleda utskottet att biträda detta förslag. Men givetvis kan det vara lämpligt, att i samband med nyssnämnda undersökning toges under omprövning sättet för varvets ändamålsenliga och ekonomiska ledning, varvid dock bör iakttagas, att de militära kraven vederbörligen tillgodoses.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

a) att Riksdagen må med anledning av herr Leanders ifrågavarande motion i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte föranstalta om erforderlig utredning rörande Karlskrona örlogsvarvs utvidgning och modernisering, i syfte att å varvet må kunna utföras nybyggnader av pansarbåtar och andra krigsfartyg, samt för Riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må kunna föranleda;

b) att herrar greve Wachtmeisters och Holmdahls ovan omförmälda motioner icke må av Riksdagen bifallas; samt

c) att ej heller herrar Lindblads och Ingvarssons förenämnda motioner må vinna Riksdagens bifall.

Pressluftanordning vid flottans varv i Stockholm.

25:o) Uti punkt 27 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till pressluftanordning vid flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1914 anvisa ett anslag av 11,000 kronor.

(Extra anslag.) Departementschefens yttrande i denna fråga återfinnes å sid 94 av statsrådsprotokollet.

[27.]

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till pressluftanordning vid flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1914 anvisa ett anslag av 11,000 kronor.

Utförande av en ångpannecentral m. fl. anläggningar å Kungsholmsfort.

26:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 28 av denna huvudtitel föreslagit och under återopande av vad statsrådsprotokollet sid. 95 i frågan innehåller, får utskottet hemställa,

Ångpanne-
central m. fl.
anläggningar
å Kungs-
holmsfort.

att Riksdagen må av det av 1912 års riksdag för utförande av en ångpannecentral och en elektrisk kraftcentralstation m. fl. arbeten å Kungsholmsfort beviljade anslag av 243,663 kronor på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 123,938 kronor.

(Extra anslag.)

[28.]

Varmbadhus m. m. å Kungsholmsfort.

27:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 29 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 96—98 i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Varmbadhus
m. m. å Kungs-
holmsfort.
(Extra anslag.)

att Riksdagen må på extra stat för år 1914 bevilja
a) till uppförande av nytt varmbadhus å Kungsholmsfort 23,435 kronor; och
b) till inredande av tvättstuga i nuvarande varmbadhuset därstädes 1,565 kronor.

[29.]

Sjukvårdslokaler å Kungsholmsfort.

28:o) På grund av Kungl. Maj:ts under punkt 30 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 99—100 i frågan innehåller, hemställer utskottet,

Sjukvårds-
lokaler å
Kungsholms-
fort.

att Riksdagen må för inredande av sjukvårdslokaler i skyddat läge å Kungsholmsfort bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 15,950 kronor.

(Extra anslag.)

[30.]

Anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet m. m.

Anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet m. m. (Extra anslag.)

29:o) I punkt 31 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet samt för anordnande av vatten- och avloppsledningar inom Nya varvet m. m. bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 104,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

[31.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 100—112 av statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Då utskottet vidhåller sin förut uttalade mening att militärstationen å Nya varvet är i oavsligt behov av ett välordnat vattenlednings- och avloppssystem, och då en mera praktisk lösning av frågan än vad det nu föreliggande förslaget innebär icke kunnat vinnas, får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts framställning hemställa,

att Riksdagen må för anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet samt för anordnande av vatten- och avloppsledningar inom Nya varvet m. m. bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 104,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Elektrisk belysningsanläggning vid Nya varvet.

Elektrisk belysningsanläggning vid Nya varvet. (Extra anslag.)

30:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 32 gjorda framställning, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för elektrisk belysningsanläggning vid Nya varvet bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 12,000 kronor.

[32.]

Proviantförråd vid Fårösunds kustposition.

31:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må för uppförande av proviantförråd vid Fårösunds kustposition på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 6,975 kronor.

Proviantförråd vid Fårösunds kustposition.
(Extra anslag.)
[33.]

Permanenta kokinrättningar inom Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fästning m. m.

32:o) Med tillstyrkande av bifall vad till Kungl. Maj:t i punkt 34 av denna huvudtitel föreslagit och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 117—121 i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att Riksdagen må till permanenta kokinrättningar jämte inventarier inom Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fästning bevilja ett anslag av 78,500 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 39,250 kronor.

Permanent kokinrättningar inom Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fästning m. m.
(Extra anslag.)
[34.]

Flottans övningar.

33:o) Kungl. Maj:t har i punkt 35 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1914 uppföra reservationsanslaget till flottans övningar med samma belopp som i 1913 års stat eller 1,645,000 kronor.

Departementschefens i ämnet förebragta utredning återfinnes å sid. 121—126 av statsrådsprotokollet.

Flottans övningar.
(Ordinarie anslag.)
[35.]

Då utskottet icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag eller vad departementschefen i ämnet anfört till statsrådsprotokollet hemställer utskottet,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1914 uppföra reservationsanslaget till flottans övningar med samma belopp som i 1913 års stat eller 1,645,000 kronor.

Sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför.

Sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför.
(Ordinarie anslag.)
[36.]

34:o) I punkt 36 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, i avvaktan på den proposition angående bestämmande av ordinarie förslagsanslaget till sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför, som Kungl. Maj:t må komma att till Riksdagen avlåta, i nämnda anslag, nu 1,491,951 kronor, måtte beräknas en förhöjning av 145,000 kronor och detta anslag i dess helhet sålunda beräknas till 1,636,951 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under Riksdagen avgiva yttrande, vilket utskottet skolat härmed för Riksdagen anmäla.

Kustartilleribeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför.

Kustartilleribeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför.
(Ordinarie anslag.)
[37.]

35:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 37 av denna huvudtitel gjorda framställning hemställer utskottet, att Riksdagen må i riksstaten för år 1914 höja förslagsanslaget till kustartilleribeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför, nu 441,154 kronor, med 32,000 kronor till 473,154 kronor.

Skjutförsök och inskjutning av kanoner.

Skjutförsök och inskjutning av kanoner.
(Extra anslag.)
[38.]

36:o) Kungl. Maj:t har i punkt 38 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till skjutförsök och inskjutning av kanoner på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 35,000 kronor. Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 128—130 av statsrådsprotokollet. Utskottet hemställer,

att Riksdagen må till skjutförsök och inskjutning av kanoner på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 35,000 kronor.

Övningsmateriel för utbildning i skjutning.

37:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkt 39 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må av det av 1912 års riksdag till anskaffning av övningsmateriel för utbildning i skjutning beviljade anslag å 126,720 kronor anvisa på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 63,360 kronor.

Övningsmateriel för utbildning i skjutning.
(Extra anslag.)

[39.]

Anskaffning av och anställande av försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition.

38:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 40 av denna huvudtitel gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må av det av 1911 års riksdag för anskaffning av och anställande av försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition beviljade anslag å 300,000 kronor anvisa på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 100,000 kronor.

Anskaffning av och anställande av försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition.
(Extra anslag.)

[40.]

Omladdning av halvpansargranater med brisansämne.

39:o) Uti punkt 41 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för avslutande av omladdningen av samtliga i fartygens utrustningar ingående 15 cm. halvpansargranater M 98 på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 40,000 kronor.

Omladdning av halvpansargranater med brisansämne.
(Extra anslag.)

[41.]

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till sid. 131—133 av statsrådsprotokollet.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att Riksdagen må för avslutande av omladdningen av samtliga i fartygens utrustningar ingående 15 cm. halvpansargranater M 98 på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 40,000 kronor.

Förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar.

Förbättring
av projektilut-
redningen för
vissa pansar-
båtar.
(Extra anslag.)

40:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 42 av denna huvudtitel gjorda framställning och med hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 133—136 i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[42.]

att Riksdagen må till förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 100,000 kronor.

Anskaffning av brisansladdade projektiler till kustartilleriets grova kastpjäser.

Brisanslad-
dade projek-
tiler till kust-
artilleriets
grova kast-
pjäser.
(Extra anslag.)

41:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

[43.]

att Riksdagen må av det utav 1911 års riksdag beviljade anslag å 150,000 kronor för anskaffning av brisansladdade projektiler till kustartilleriets grova kastpjäser anvisa på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 50,000 kronor.

Avståndsmätare för kustfästningarna.

Avstånds-
mätare för
kust-
fästningarna.
(Extra anslag.)

42:o) På grund av Kungl. Maj:ts under punkt 44 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet hemställa,

[44.]

att Riksdagen må av det av 1912 års riksdag för anskaffning av moderna avståndsmätare för kustfästningarna beviljade anslag å 100,000 kronor anvisa på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 50,000 kronor.

Övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning.

Övningsmate-
riel för kust-
artilleriets
utbildning i
skjutning.
(Extra anslag.)

43:o) I punkt 45 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för anskaffning av övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning bevilja ett anslag av 95,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 31,700 kronor.

[45.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 137—147 av statsrådsprotokollet.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, hemställer utskottet,

att Riksdagen må för anskaffning av övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning bevilja ett anslag av 95,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 31,700 kronor.

Anskaffande åt Karlskrona fästning av ett batteri svåra haubitser och två batterier snabbeldskanoner.

44:o) I en inom Första kammaren av herr *V. Olsson* väckt motion (nr 25) har hemställts, att Riksdagen ville bevilja ett anslag av 2,200,000 kronor, därav hälften eller 1,100,000 kronor för år 1914, till skyndsamt anskaffande av ett batteri svåra haubitser och två smärre batterier snabbeldspjäser i Karlskrona fästning, ävensom bemyndiga Kungl. Maj:t att under loppet av innevarande år av sistnämnda belopp förskottera erforderliga medel för arbetets påbörjande snarast möjligt.

Motion angående anskaffande åt Karlskrona fästning av ett batteri svåra haubitser och två batterier snabbeldskanoner.

Beträffande de skäl motionären anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till själva motionen.

Utskottet, som anser, att de åtgärder, vilka kunna befinnas erforderliga för ett tillfredsställande ordnande av det fasta kustförsvaret, böra behandlas i ett sammanhang, finner sig därför icke nu kunna tillstyrka motionärens förslag utan hemställer,

Utskottets yttrande.

att herr Olssons ifrågavarande motion icke må av Riksdagen bifallas.

Anskaffning av torpeder och torpedmateriel.

45:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 46 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 147—149 i ärendet innehåller, får utskottet hemställa,

Anskaffning av torpeder och torpedmateriel.
(Extra anslag.)

att Riksdagen må av det av 1910 års riksdag beviljade anslag för anskaffning av torpeder och tor-

[46.]

pedmateriel å 481,200 kronor på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 90,600 kronor.

Anskaffning av gnistsignalmateriel.

Anskaffning
av gnistsignal-
materiel.

(Extra anslag.)

[47.]

46:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 47 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet, under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 149 och 150 i ämnet innehåller, hemställa,

att Riksdagen må av det av 1911 års riksdag för anskaffning av gnistsignalmateriel beviljade anslag å 375,000 kronor anvisa på extra stat för år 1914 återstående, ännu icke anvisade beloppet 125,000 kronor.

Anskaffning av gniststationer till vissa fartyg.

Anskaffning
av gniststa-
tioner till
vissa fartyg.

(Extra anslag.)

[48.]

47:o) Kungl. Maj:t har i punkt 48 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att för anordnande av gniststationer å undervattensbåten Hvalen och tre under byggnad varande 1:a klass undervattensbåtar på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 36,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Beträffande den av departementschefen i frågan lämnade utredning får utskottet hänvisa till sid. 150—152 av statsrådsprotokollet.

Utskottet tillstyrker vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit och hemställer,

att Riksdagen må för anordnande av gniststationer å undervattensbåten Hvalen och tre under byggnad varande 1:a klass undervattensbåtar på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 36,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Försök med torped- och gnistmateriel.

Försök med
torped- och
gnistmateriel.
(Extra anslag.)

[49.]

48:o) På grund av Kungl. Maj:ts under punkt 49 av denna huvudtitel framställda förslag och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 153 i frågan innehåller, hemställer utskottet,

att Riksdagen må till försök med torped- och gnismateriel på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 25,000 kronor.

Materiel för minväsendets förstärkande.

49:o) I punkt 50 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen Materiel för minväsendets förstärkande. (Extra anslag.)

dels att för ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar bevilja ett anslag av 600,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 120,000 kronor,

dels att för anskaffning av handmin- och bevakningstelefonkablar för flottan och kustartilleriet bevilja ett anslag av 82,400 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 31,000 kronor,

dels att för anskaffning av flyttbara lysapparater för sjöpositioner bevilja ett anslag av 147,500 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 73,750 kronor,

dels att för anskaffning av starkt lysande lanternor för sjöpositioner bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 57,000 kronor

dels att för anskaffning av båtmateriel för minförsvaret bevilja ett anslag av 132,400 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 66,200 kronor,

dels ock att för anskaffning av kontraminmateriel för flottan och kustartilleriet bevilja ett anslag av 118,200 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 59,100 kronor.

Beträffande den av departementschefen i ärendet förebragta utredningen får utskottet hänvisa till sid. 154—156 av statsrådsprotokollet.

Utskottet, som tagit del av de av departementschefen i statsrådsprotokollet omnämnda till ärendet hörande hemliga handlingarna hemställer,

att Riksdagen må

a) för ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar bevilja ett anslag av 600,000 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 120,000 kronor,

b) för anskaffning av handmin- och bevakningstelefonkablar för flottan och kustartilleriet bevilja ett

[50.]

anslag av 82,400 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 31,000 kronor,

c) för anskaffning av flyttbara lysapparater för sjöpositioner bevilja ett anslag av 147,500 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 73,750 kronor,

d) för anskaffning av starkt lysande lanternor för sjöpositioner bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 57,000 kronor.

e) för anskaffning av båtmateriel för minförsvaret bevilja ett anslag av 132,400 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 66,200 kronor.

f) för anskaffning av kontramateriel för flottan och kustartilleriet bevilja ett anslag av 118,200 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 59,100 kronor.

Upprensning av det s. k. Östra inloppet till Karlskrona m. m.

Motion angående upprensning av det s. k. Östra inloppet till Karlskrona m. m.

50:o) I en inom Första kammaren av greve *A. Wachtmeister* väckt motion (nr 2) har hemställts, att Riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes vidtagna åtgärder till snarast möjligt slutförande av den av Kungl. Maj:t år 1906 igångsatta utredningen om lämpligheten och möjligheten av upprensning av det s. k. Östra inloppet till Karlskrona och därefter för Riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

Beträffande de skäl motionären anført till stöd för sin framställning tillåter sig utskottet hänvisa till själva motionen.

Utskottets yttrande.

Utskottet har inhämtat att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 17 maj 1910 till Kungl. Maj:t avgivit det utlåtande i ärendet, som av motionären antagits fortfarande låta vänta på sig, samt att därefter på grund av kungl. remiss chefen för marinstaben den 29 augusti 1910 yttrat sig i samma ärende. Chefen för marinstaben har därvid hemställt, att frågan om upprensning av östra inloppet till Karlskrona måtte få vila i avvaktan på den år 1907 av Kungl. Maj:t tillsatta försvarskommitténs utlåtande. Ärendet befinner sig för närvarande i civildepartementet.

Utskottet, som delar motionärens uppfattning om önskvärdheten av att utredningen bliver slutförd, tager likväl för givet att, isynnerhet

sedan uppmärksamheten nu blivit fäst på saken, Kungl. Maj:t kommer att utan Riksdagens åtgörande ägna ärendet den vidare behandling, som härför anses erforderlig.

Utskottet hemställer därför,

att greve Wachtmeisters ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Flyttningshjälp.

51:o) I punkt 51 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1914 å ordinarie stat under femte huvudtiteln uppföra ett förslagsanslag till flyttningshjälp å 11,000 kronor.

Flyttnings-
hjälp.
(Ordinarie
anslag.)

[51.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 157—158 av statsrådsprotokollet.

Utskottet, som ansett sig böra biträda vad Kungl. Maj:t sålunda i anslutning till motsvarande framställning under fjärde huvudtiteln föreslagit, får hemställa,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1914 å ordinarie stat under femte huvudtiteln uppföra ett förslagsanslag till flyttningshjälp å 11,000 kronor.

Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.

52:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, i likhet med vad för flera föregående år ägt rum, för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1914 bevilja ett anslag av 10,498 kronor.

Arvoden åt
vid skepp-
gossekåren i
Marstrand
anställda
personer samt
medikamenter
bad m. m.
(Extra anslag.)

[52.]

Tryckningskostnader.

Trycknings-
kostnader.
(Ordinarie
anslag.)

[53.]

53:o) I punkt 53 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1914 minska förslagsanslaget till tryckningskostnader från 25,046 kronor med 45 kronor till 25,001 kronor.

Då Kungl. Maj:t rörande detta anslag icke föreslagit annan ändring än som erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1914 upptaga förslagsanslaget till tryckningskostnader till oförändrat belopp, 25,046 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Anordnande av en marinläkarkurs.

Anordnande
av en marin-
läkarkurs.
(Extra anslag.)

[54.]

54:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 54 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 160—161 i denna fråga innehåller får utskottet hemställa,

att Riksdagen må för anordnande av en marinläkarkurs bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 5,400 kronor.

Hyresutgifter.

Hyresutgifter.
(Extra anslag.)

[55.]

55:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 55 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 162—164 i detta ärende innehåller, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 17,000 kronor.

Ersättning för förskott.

56:o) Kungl. Maj:t har i punkt 56 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till täckande av förskott till bärgningskostnader för jagaren Vale m. m. å riksstatens femte huvudtitel för år 1914 anvisa ett extra anslag av 261,076 kronor.

Ersättning
för förskott.
(Extra anslag.)
[56.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 164—168 av statsrådsprotokollet.

I sammandrag innefattar det föreliggande förslaget ersättande av följande förskott:

Utskottets
yttrande.

för bärgningskostnader för jagaren Vale	kronor 182,206: 60
» ersättning för förskjutna kostnader för flyttning av gniststationen å Kungsholmsfort	» 6,000: —
» flottans arkiv å Skeppsholmen	» 1,000: —
» kostnader för vissa sakkunniga	» 67,690: 30
» välkomstfester för brittiska underofficerare och manskap	» 2,975: 14
» ersättningar för olycksfall	» 1,203: —
<hr/> Summa kronor 261,075: 04	

På grund av vad i ärendet förekommit, får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts sålunda framställda förslag hemställa,

att Riksdagen må till täckande av förskott till bärgningskostnader för jagaren Vale m. m. å riksstatens femte huvudtitel för år 1914 anvisa ett extra anslag av 261,076 kronor.

Täckande av förskott för anskaffning av viss materiel.

57:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 57 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet, under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 168—173 i ärendet innehåller, hemställa,

Anskaffning
av viss ma-
teriel.
(Extra anslag.)
[57.]

att Riksdagen må till täckande av ett belopp av 62,797 kronor 5 öre, som på grund av Kungl. Maj:ts

beslut den 16 augusti 1905 angående anskaffning av viss krigsmateriel blivit av marinförvaltningen förskottsvis utbetalt, *dels* medgiva, att härför må användas en behållning å 21,588 kronor 65 öre, som uppstått å det av Riksdagen på extra stat för år 1910 beviljade anslag å 515,786 kronor till ersättande av vissa kostnader för beredskapsåtgärder, *dels ock* bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 41,209 kronor.

Täckande av anvisning å det s. k. mindre kreditivet.

Täckande av anvisning å det s. k. mindre kreditivet. Extra anslag.) [58.] 58:o) Under punkt 58 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till täckande av de belopp, som jämlikt kungl. brev den 6 december 1912 komma att av de medel, vilka enligt stadgandet i § 63 regeringsformen skola för oförutsedda händelser vara tillgängliga, användas till bestridande av viss materielanskaffning med mera för marinens räkning, bevilja ett anslag av 626,500 kronor och därav på extra stat för år 1914 anvisa 208,834 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under Riksdagen avgiva yttrande, vilket utskottet skolat härmed för Riksdagen anmäla.

Bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare.

Bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare. (Extra anslag.) [59.] 59:o) Kungl. Maj:t har i punkt 59 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare, utöver vad för sådant ändamål må varda beräknat under sjunde huvudtiteln, bevilja ett anslag av 175,000 kronor under femte huvudtiteln och därav på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 87,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera sistnämnda belopp redan under år 1913.

Över denna framställning, angående vilken utskottet avgivit särskilt utlåtande (nr 19), har Riksdagen redan fattat beslut; vilket utskottet skolat här

anteckna.

Utförande av sjömätningar.

60:o) Kungl. Maj:t har i punkt 61 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att till utförande av sjömätningar bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 89,400 kronor.

Utförande av
sjömätningar.
(Extra anslag.)

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 175—177 av statsrådsprotokollet.

[61.]

Enligt den utgiftsberäkning för sjökarteverket, som framlades för 1912 års Riksdag i samband med förslag till löneroglering för denna institution, skulle en avsevärd del av verkets utgifter, nämligen kostnaderna för mätningsexpeditionerna, fortfarande, i den mån anslag av Riksdagen därför erfordrades, täckas genom anslag å extra stat. I enlighet med vad Kungl. Maj:t då föreslog, anvisades till utförande av sjömätningar på extra stat för år 1913 ett anslag av 104,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Av vissa skäl, för vilka departementschefen närmare redogjort i statsrådsprotokollet, har nu föreslagits, att anslaget skulle för år 1914 bestämmas till 89,400 kronor. Häremot har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må till utförande av sjömätningar bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag 89,400 kronor.

Lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna.

61:o) I punkt 62 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen,

att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, Kungl. Maj:t må komma att till Riksdagen avlåta, i det till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna uppförda ordinarie anslaget, nu 1,800,409 kronor, måtte beräknas en förhöjning av 1,503,723 kronor och anslaget i dess helhet sålunda beräknas till 3,304,132 kronor.

Lots- och
fyrinrättningen
med liv-
räddnings-
anstalterna.
(Ordinarie
anslag.)

[62.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under Riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för Riksdagen

anmäla.

Säkerhetsanstalter för sjöfarten.

Säkerhets-
anstalter för
sjöfarten.
(Extra anslag.)

[63.]

62:o) Kungl. Maj:t har i punkt 63 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, Kungl. Maj:t må komma att till Riksdagen avlåta, för säkerhetsanstalterna för sjöfarten bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1914 beräkna ett belopp av 433,100 kronor.

Över denna Kungl. Maj:ts framställning kommer utskottet att framdeles under Riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för Riksdagen

anmäla.

Anskaffning av ett fyrskepp att förläggas vid Ölands södra udde.

Anskaffning
av ett fyr-
skepp att
förläggas vid
Ölands södra
udde.
(Extra anslag.)

[64.]

63:o) Under punkt 64 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen

att för anskaffning av ett fyrskepp, att förläggas vid Ölands södra udde, bevilja utöver redan anvisade 190,000 kronor ett ytterligare anslag av 55,000 kronor å extra stat för år 1914, med rätt för Kungl. Maj:t att låta i mån av behov förskottsvis utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Över denna framställning, angående vilken utskottet avgivit särskilt utlåtande (nr 20), har Riksdagen redan fattat beslut, vilket utskottet skolat här

anteckna.

Nautisk-meteorologiska byrån.

Nautisk-
meteorolo-
giska byrån.
(Ordinarie
anslag.)

[65.]

64:o) Kungl. Maj:t har i punkt 65 av denna huvudtitel föreslagit Riksdagen att med godkännande av stat för nautisk-meteorologiska byrån av den lydelse, bilagan nr 6 vid ovannämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höja an-

slaget till nautisk-meteorologiska byrån, nu 25,500 kronor, med 600 kronor till 26,100 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 184--187 av statsrådsprotokollet.

Den begärda ökningen av detta anslag är avsedd att täcka den årliga drift- och underhållskostnaden för en föreslagen ny vattenhöjdmättningsstation och vissa andra årliga utgifter, som därmed stå i samband. Utskottet, som i nästföljande punkt tillstyrker det för stationens anläggande begärda extra anslaget, får nu tillstyrka de ändringar i staten för nautisk-meteorologiska byrån, som därav påkallas, och hemställer sålunda,

Utskottets
yttrande.

att Riksdagen må, med godkännande av stat för nautisk-meteorologiska byrån av den lydelse, bilagan nr 6 vid statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1914 höja anslaget till nautisk-meteorologiska byrån, nu 25,500 kronor, med 600 kronor till 26,100 kronor.

Anläggning av en vattenhöjdmättningsstation.

65:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorde framställning får utskottet hemställa,

Anläggning av
en vattenhöjdmättningsstation.

att Riksdagen må för anläggning av en vattenhöjdmättningsstation i nordliga delen av Bottenhavet bevilja på extra stat för år 1914 ett anslag av 6,500 kronor.

(Extra anslag.)

[66.]

Förstärkning av arbetskrafterna vid nautisk-meteorologiska byrån.

66:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 67 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 188 beträffande denna fråga innehåller, får utskottet hemställa,

Förstärkning
av arbetskrafterna vid
nautisk-meteorologiska
byrån.

att Riksdagen må för arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån på extra stat för år 1914 anvisa ett belopp av 3,000 kronor.

(Extra anslag.)

[67.]

Övriga ordinarie anslag.

Övriga ordinarie anslag. 67:o) Beträffande övriga i nu gällande riksstat under femte huvudtiteln upptagna ordinarie anslag har någon förändring icke ifrågasatts; [9, 10, och får utskottet hemställa, 12, 60.]

att samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för år 1914 upptagas till oförändrade belopp.

Stockholm den 4 april 1913.

På statsutskottets vägnar:

F. CL:SON WACHTMEISTER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från Första kammaren: herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *S. H. Kvarnzelius*, *O. Jonsson*, friherre *J. T. Gripenstedt*, *A. N. Hahn*, greve *P. O. L. Klingspor*, *A. C. Lindblad*, *C. G. Ekman*, *F. Berglund*, *G. M. H. Ekelund*, *H. H. K. Ericson* och greve *C. B. Hamilton* samt från Andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *H. Andersson*, *F. W. Thorsson*, *P. Olsson*, *C. Persson*, *K. Starbäck*, *K. V. Rydén*, *N. E. Lindberg*, *J. Ström*, *G. Odqvist*, *E. A. Nilson* och *H. Lemke*.

Reservationer:

vid *punkten 5:o*) (angående avlöning för flottans kårer och stater):
av herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *O. Jonsson*, friherre *J. T. Gripenstedt*, greve *P. O. L. Klingspor*, *G. M. H. Ekelund*, *H. H. K. Ericson*, greve *C. B. Hamilton*, *H. Andersson*, *C. Persson*, *G. Odqvist* och *H. Lemke*, vilka ansett att utskottets yttrande beträffande flottans officers- och mariningenjörkårer bort hava följande lydelse:

»Beträffande *flottans officerskår* har departementschefen omnämnt, att av myndigheterna väckts förslag om ökning av denna kår, men att departementschefen av anført skäl icke ansett sig kunna biträda nämnda förslag.

Av handlingarna i ärendet har utskottet inhämtat, att chefen för marinstaben redan i skrivelse den 26 oktober 1911 framhållit, hurusom tillgången å officerare vid flottan redan då avsevärt understeg behovet och att flottans materiel i händelse av mobilisering icke kunde erhålla den officersbemanning, som vore ett oundgängligt villkor för att kunna fullt utnyttja densamma. I skrivelse den 30 oktober 1912 har chefen för marinstaben framhållit, att genom färdigställandet av vissa undervattensbåtar behovet av en ökning av flottans officerskår komme att bli ännu mera trängande samt beräknat antalet officerare, för vilka löner skulle saknas vid 1914 års ingång till 19, ett antal, som kunde beräknas komma att under loppet av sagda år stiga ända till 25; och har chefen för marinstaben föreslagit, att 19 nya officersbeställningar skulle upptagas i 1914 års stat för flottans officerskår. Detta förslag har marinförvaltningen biträtt.

Enligt vad utskottet inhämtat utgjorde år 1912 mobiliseringsbehovet av stamofficerare 361, under det att 1913 års stat upptager 294 officersbeställningar, utvisande en brist å 67 officerare. Då det nu finnes möjlighet att från och med år 1914 något nedbringa denna brist, har utskottet ansett, att förslag i sådan riktning bort bli Riksdagen till prövning förelagt.

Ej heller i fråga om *mariningenjörkåren* har departementschefen ansett sig kunna tillstyrka någon ökning.

Marinförvaltningen har i fråga härom anført bland annat, att olägenheten av den ytterst knappa tillgången på ingenjörskrafter nu gjorde sig starkt gällande, dels å varven, varest driften ej kunde inrättas på ekonomiskt sätt utan nödig kompetent tillsyn, dels å kustbefästningarna,

varest underhållet och vården av ingenjördetaljen tillhörande materiel nu saknade nödig tillsyn, ett förhållande, som, även detta, ej vore förenligt med god ekonomi, dels även å fartygen, vilka under nuvarande förhållanden ofta måste utgå på expedition utan erforderlig ingenjörspersonal. Marinförvaltningen, som ansåge, att en behovet motsvarande ökning av personalen ej nu låte sig göra, har föreslagit, att staten för mariningenjörkåren måtte för år 1914 ökas med dels 3 mariningenjörsbefattningar vid den egentliga mariningenjörsdetaljen och dels 1 artilleriingenjör, ävensom att ytterligare 1 mariningenjörstipendiat skulle i samma stat upptagas.

Då förutom de militära kraven även ekonomiska hänsyn gjort sig gällande för marinförvaltningens hemställan, finner utskottet det anmärkningsvärt, att departementschefen ansett marinförvaltningens nyssnämnda förslag kunna helt och hållet undanskjutas.»

Vid *punkten 13:o* (angående krigsfartygsmateriel):

av herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *O. Jonsson*, friherre *J. T. Gripenstedt*, greve *P. O. L. Klingspor*, *G. M. H. Ekelund*, *H. H. K. Ericson*, greve *C. B. Hamilton*, *H. Andersson*, *C. Persson*, *G. Odqvist* och *H. Lemke*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har vid behandlingen av Kungl. Maj:ts ovannämnda framställning och inom Riksdagen väckta motioner i främsta rummet tagit i betraktande frågan om ersättningsbyggnader för en del av kustflottans pansarbåtar.

Av den utredning, som motionärerna förebragt, framgår, att de för flottans tjänst duglighet ansvariga militära myndigheterna i skrivelse till Konungen uttalat, att varje ytterligare uppskov med åtgärder för vår pansarflottas upprättande innebär stora risker för riksförsvaret, vilka risker ökas i samma mån som uppskovet förlänges. För att kustflottan icke under det nu pågående utredningsarbetet skall överhövan försvagas kräves enligt myndigheternas åsikt såsom ersättning för de föråldrade pansarbåtar, vilka under den närmare framtiden böra därifrån avföras, åtminstone en division nya pansarfartyg; och har därför på det kraftigaste tillstyrkts, att åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas för nybyggnad av åtminstone två pansarfartyg utöver den av svenska pansarbåtsföreningen skänkta pansarbåten. Marinmyndigheterna hava därvid förutsatt, att pansarbåten Sveriges typ skulle för hela denna division komma till användning.

Då det även enligt utskottets mening är oundgängligen nödvändigt, att vårt land för sitt försvar fortfarande vidmakthåller en sjö-

duglig pansarflotta, anser utskottet, att denna av marinmyndigheterna avgivna förklaring bort icke blott bringas till Riksdagens kännedom utan även hava föranlett omedelbart igångsättande av det av 1911 års Riksdag beslutade pansarbåtsbyggandet samt äskande av ytterligare medel för fortsatt byggande under år 1914 av den beslutade pansarbåten.

I statsrådsprotokollet anföres emellertid, att då försvarsutredningen ännu icke hunnit avslutas och då typfrågan alltså fortfarande måste stå öppen, det icke kunde ifrågasättas att frångå den ståndpunkt, som beträffande byggandet av pansarbåtar intagits i statsverkspropositionen till 1912 års Riksdag.

Utskottet kan icke godkänna vad departementschefen sålunda uttalat såsom skäl för ett fortsatt undanskjutande av de skyldigheter i fråga om krigsfartygsmaterielens vidmakthållande, som enligt utskottets mening ovillkorligen åligga statsmakterna, detta så mycket mindre som genom pansarbåtsföreningens gäva statsmakterna skulle kunna för en i förhållande till stridsvärdet låg kostnad tillförsäkra sjöförsvaret en hel division kraftiga och sjödugliga pansarbåtar. I likhet med motionärerna och på de skäl, som av dem anförts, anser utskottet, att nybyggnad av åtminstone en pansarbåt med statsmedel bör med det snaraste påbörjas, ävensom att medel för dessa arbetens fortsättande under år 1914 böra av Riksdagen anvisas.

Marinförvaltningen har för sin del hemställt om ett extra anslag av 4,500,000 kronor för nybyggnad av två pansarbåtar. Då emellertid utskottet anslutit sig till motionärernas uppfattning att byggandet av en pansarbåt nu bör omedelbart igångsättas, finner utskottet sig böra under nu rådande förhållanden föreslå Riksdagen att för nybyggnad av en pansarbåt anvisa för år 1914 2,500,000 kronor. Utskottet vill dock härvid uttala såsom sin bestämda mening, att för pansarflottans framtida bestånd ett vida högre årsanslag är under kommande år behöfligt.

Vad beträffar anskaffning m. m. av annan krigsfartygsmateriel har utskottet ansett sig böra biträda motionärernas i anslutning till marinmyndigheternas yttranden framställda förslag.

Utskottet tillstyrker sålunda, att till krigsfartygsmateriel måtte beviljas ett extra anslag av 4,050,000 kronor att sålunda fördelas:

till påbörjande av en 1:a kl. pansarbåt.....	kronor	2,500,000: —
» » » » jagare.....	»	750,000: —
» nybyggnad » » 2:a kl. undervattensbåt.....	»	650,000: —
» ombyggnad » undervattensbåten nr 1	»	150,000: —
Summa kronor		4,050,000: —

Vidkommande härefter de av 1911 och 1912 års Riksdagar beviljade, för krigsfartygsmateriel reserverade medlen å tillsammans omkring 6,388,000 kronor anser utskottet det icke vara berättigat, att medel, som kunna användas för nybyggnad av krigsfartygsmateriel, förbli fonderade, då förhållandena äro sådana, att de krävas för upprätthållande av pansarflottans stridsvärde. Utskottet anser därför, att nyssnämnda belopp bör, såsom motionärerna föreslagit, användas för påbörjandet redan under år 1913 av den pansarbåt, för vars nybyggnad utskottet här ovan tillstyrkt anvisandet av medel för år 1914.

På grund av det sålunda anförda hemställer utskottet,

att Riksdagen må

a) i anledning av herr Ericsons m. fl. motion nr 26 och herr Hildebrands m. fl. motion nr 67 samt Kungl. Maj:ts föreliggande förslag på extra stat för år 1914 till krigsfartygsmateriel bevilja ett anslag av 4,050,000 kronor och tillika medgiva, att Kungl. Maj:t må i mån av behov låta redan under innevarande år förskottsvis utanordna ett till ändring av undervattensbåten nr 1 beräknat belopp, 150,000 kronor; samt

b) med bifall till herr Ericsons m. fl. motion nr 27 och herr Hildebrands m. fl. motion nr 68 besluta, att de medel, som av Riksdagen anvisats för åren 1912 och 1913 och hittills blivit reserverade till nyanskaffning av krigsfartygsmateriel, omkring 6,388,000 kronor, skola användas för nybyggnad av en 1:a kl. pansarbåt av i huvudsak »Sveriges» typ.»

Vid *punkten 29:o* (angående anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet m. m.):

av herrar *F. W. Thorsson, K. V. Rydén och N. E. Lindberg*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet vidhåller sin förut uttalade mening att militärstationen å Nya varvet är i behov av ett ordnat vattenlednings- och avloppssystem, men finner att vissa av Göteborgs stads villkor för vattenledningens anknytande till stadens rörnät, äro obilliga, staden kräver bland annat, att kostnaderna för vattenanläggningens huvudledning skulle gäldas av Kronan jämväl för de delar därav som falla eller komma att falla inom stadens område och av vilka staden sannolikt kommer att draga nytta genom att därifrån leda vatten till enskilda avnämare.

Vid sådant förhållande finner sig utskottet böra påfordra förnyade underhandlingar med Göteborgs stad i syfte att för Kronan vinna mera gynnsamma villkor.

På grund av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts proposition icke för närvarande må av Riksdagen bifallas.»

Vid *punkten 44:o*) (angående anskaffande åt Karlskrona fästning av ett batteri haubitser och två batterier snabbeldskanoner):

av herrar greve *F. Olsson Wachtmeister*, friherre *J. T. Gripenstedt*, greve *P. O. L. Klingspor*, *G. M. H. Ekelund*, *H. H. K. Ericson*, greve *C. B. Hamilton*, *H. Andersson*, *G. Odqvist* och *H. Lemke*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet, som inhämtat närmare upplysningar i frågan, anser de av motionären påpekade förhållandena vara av så betänkelig art, att åtgärder för att åstadkomma rättelse av desamma med det allra snaraste böra vidtagas, och hemställer därför,

att Riksdagen må med bifall till herr Olssons ifrågavarande motion bevilja ett anslag av 2,200,000 kronor, därav hälften eller 1,100,000 kronor för år 1914, till skyndsamt anskaffande av ett batteri svåra haubitser och två smärre batterier snabbeldspjäser i Karlskrona fästning, ävensom bemyndiga Kungl. Maj:t att under loppet av innevarande år av sistnämnda belopp förskottera erforderliga medel för arbetets påbörjande snarast möjligt.»

Vid *punkten 50:o*) (angående upprensning av det s. k. Östra inloppet till Karlskrona m. m.) av herrar friherre *J. T. Gripenstedt*, greve *P. O. L. Klingspor*, *H. H. K. Ericson* och greve *C. B. Hamilton*, vilka yrkat att utskottet måtte hemställa,

att greve Wachtmeisters ifrågavarande motion måtte av Riksdagen bifallas.

**Tabell över anslagen under riksstatens femte huvudtitel.
Sjöförsvarsdepartementet.**

1913 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Departementet.											
		17,000	—	Departementschefen				17,000	—		
		34,200	—	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen				34,200	—		
				Till provisorisk löne reglering för befattningshavare i departementet, <i>förslagsanslag</i>						4,215,—	
		51,200	—	Säger för departementet				51,200	—	4,215,—	
Överstyrelsen.											
		133,000	—	Marinförvaltningen				133,000	—		
				Vikariatsersättning m. m. i marinförvaltningen						6,300—	
				Förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen						9,400—	
		1,200	—	Marinstaben. Nuvarande belopp						1,200:—	
				ökas med						1,800:—	
		134,200	—	Säger för överstyrelsen				136,000	—	15,700—	
Undervisningsverken.											
		27,225	—	Sjökrigshögskolan, <i>reservationsanslag</i>				27,225	—		
		37,504	—	Sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp						37,504:—	
				ökas med						1,983:—	
		29,520	—	Skeppsgosseskolan				29,520	—		
		9,100	—	Marinintendentskolan, <i>reservationsanslag</i>				9,100	—		
		103,349	—	Säger för undervisningsverken				105,332	—		

1913 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.	Extra anslag.	Ordinarie anslag.	Extra anslag.	Ordinarie anslag.	Extra anslag.	Ordinarie anslag.	Extra anslag.
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Avlöning för flottan och kustartilleriet, ersättningar m. m.				<i>Flottan.</i>							
5,843,595	—			Avlöning för flottans kårer och stater. Nuvarande belopp	5,843,595	—					
				<i>minskas</i> med	1,303	—	5,842,292				
				Beredande av personligt lönetillägg åt marindirektören av 2:a graden i flottan C. E. Richson				1,365	—		
				Beredande av personligt lönetillägg av 600 kronor för år åt vardera av bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona E. A. W. Holmberg och E. A. Collén				1,200	—		
8,000	—	5,851,595	—	Extra lönetillägg för år 1913 åt en del tjänstemän och betjänte i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet, <i>förslagsanslag</i>				2,000	—		
				Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	8,000	—		5,850,292	—	4,565	—
				<i>Kustartilleriet.</i>							
		1,402,814	—	Avlöning för kustartilleriets personal	1,402,814	—					
				Beredande av personligt lönetillägg till sergeanten över stat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist				580	—	1,402,814	—
				Säger för avlöning för flottan och kustartilleriet, ersättningar m. m.				7,253,106	—	5,145	—
		7,254,409	—	Intendenturen.							
				<i>Flottan.</i>							
487,800	—			Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>reservationsanslag</i>	487,800	—					
1,751,144	—			Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	1,751,144	—					
		2,238,944	—	Anskaffande av filtar för fartygen vid flottans station i Karlskrona			12,000	2,238,944	—	12,000	—
				<i>Kustartilleriet.</i>							
150,921	—			Beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>reservationsanslag</i>	150,921	—					
521,518	—			Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i>	521,518	—		672,439	—		
		672,439	—	Säger för intendenturen							
		2,911,383	—					2,911,383	—	12,000	—

1913 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Nybyggnad och underhåll.											
<i>Flottan.</i>											
		2,662,000		Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i> .							
				Nuvarande belopp				2,662,000.—			
				ökas med				66,500.—			
				2,728,500							
				Till krigsfartygsmateriel				2,500,000			
				Täckande av brist i anslaget till anskaffning av undervattensbåten »Hvalen»				36,657			
				Anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm				36,000			
				Påbyggnad av sjömanskårens kasärn II i Karlskrona m. m.				118,350			
				Tidsenliga lyft- och transportanordningar å flottans varv i Karlskrona				50,000			
				Anordningar för förbättrande av de sanitära förhållandena i ingenjördepartementets verkstäder å flottans varv i Karlskrona				18,000			
				Omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona				22,300			
				Modärnisering och utvidgning av järngjuteriet m. m. vid flottans varv i Karlskrona				140,000			
				Tillbyggnad av båtbyggarverkstaden å flottans varv i Karlskrona				45,000			
				Elektriska anläggningar för flottans station och varv i Karlskrona				*) 90,500			
				Verkställande av muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona				32,000			
				Pressluftanordning vid flottans varv i Stockholm				11,000			
				2,728,500				3,099,807			
<i>Kustartilleriet.</i>											
		506,700		Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>reservationsanslag</i>				506,700			
				Till utförande av en ångpannecentral m. fl. arbeten å Kungsholms fort				123,938			
				Till uppförande av nytt varmbadhus å Kungsholms fort				23,435			
				Till inredande av tvättstuga i nuvarande varmbadhuset å Kungsholms fort				1,565			

*) Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

1913 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
				Till inredande av sjukvårdslokaler å Kungsholms fort		15,950	—				
				Till anläggning av vattenledning från Göteborgs stad till Nya varvet m. m.		104,000	—				
				Till elektrisk belysningsanläggning vid Nya varvet		12,000	—				
				Till uppförande av proviantförråd vid Färösunds kustposition		6,975	—				
				Till permanenta kokinrättningar jämte inventarier inom Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fästning		39,250	—	506,700	—	327,113	—
		3,168,700	—	Säger för nybyggnad och underhåll				3,235,200	—	3,426,920	—
				Övningar.							
				<i>Flottan.</i>							
1,645,000	—			Flottans övningar, <i>reservationsanslag</i>	1,645,000	—					
1,491,951	—			Sjöbeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp							
		3,136,951	—	ökas med	1,636,951	—		3,281,951	—		
				<i>Kustartilleriet.</i>							
190,000	—			Kustartilleriets övningar, <i>reservationsanslag</i>	190,000	—					
441,154	—			Kustartilleribeväringens vapenövningar samt beklädnad och ersättning därför, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp							
				ökas med	473,154	—					
15,000	—	646,154	—	Krigsövningar vid kustpositionerna, <i>reservationsanslag</i>	15,000	—		678,154	—		
		3,783,105	—	Säger för övningar				3,960,105	—		
				Artilleribehov.							
				<i>Flottan.</i>							
				Skjutförsök och inskjutning av kanoner		35,000	—				
				Anskaffning av övningsmateriel för utbildning i skjutning		63,360	—				
				Anskaffning av och anställande av försök med en 28 cm. kanon med lavettage samt ammunition		100,000	—				

*) Av Kungl. Maj:t föreslagen höjning, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

1913 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
				Omladdning av halvpansargranater med brisansämne		40,000					
				Förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar		100,000				338,360	
				<i>Kustartilleriet.</i>							
				Anskaffning av brisansladdade projektiler till kustartilleriets grova kastpjäser		50,000					
				Anskaffning av moderna avståndsmätare för kustfästningarna		50,000					
				Anskaffning av övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning		31,700				131,700	
				Säger för artilleribehov						470,060	
				Torped- och gnistsignalväsendet.							
				Anskaffning av torpeder och torpedmateriel						90,600	
				Anskaffning av gnistsignalmateriel						125,000	
				Anskaffning av gniststationer till vissa fartyg						36,000	
				Försök med torped- och gnistmateriel						25,000	
				Säger för torped- och gnistsignalväsendet						276,600	
				Minväsendet.							
				Ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar						120,000	
				Anskaffning av handmin- och bevakningstelefonkablar för flottan och kustartilleriet						31,000	
				Anskaffning av flyttbara lysapparater för sjöpositioner						73,750	
				Anskaffning av starkt lysande lanternor för sjöpositioner						57,000	
				Anskaffande av båtmateriel för minförsvaret						66,200	
				Anskaffning av kontraminnmateriel för flottan och kustartilleriet						59,100	
				Säger för minväsendet						407,050	

1913 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Diverse.											
		26,700	—	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>				26,700	—		
		15,000	—	Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendent- under anställning eller kommendering utrikes, <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>				15,000	—		
		2,000	—	Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>				2,000	—		
		55,500	—	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>				55,500	—		
				Flyttningshjälp, <i>förslagsanslag</i>				11,000	—		
		115,960	—	Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>				115,960	—		
		315,000	—	Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>				315,000	—		
				Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand an- ställda personer, medikamenter, bad m. m.						10,498	—
		100,000	—	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>				100,000	—		
		25,046	—	Bestridande av tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>				25,046	—		
		22,254	—	Diverse behov				22,254	—		
		12,500	—	Extra utgifter				12,500	—		
				Anordnande av en marinläkarkurs						5,400	—
				Bestridande av hyresutgifter						17,000	—
				Ersättning för förskott						261,076	—
				Täckande av förskott för anskaffning av viss materiel						41,209	—
				Täckande av anvisning å det s. k. mindre kreditivet						¹⁾ 208,834	—
				Bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare						²⁾ 87,500	—
		689,960	—	Säger för diverse				700,960	—	631,517	—
Handeln.											
<i>Sjökarteverket.</i>											
		47,800	—	Sjökarteverket: <i>Bestämt anslag</i>	47,800	—					
		5,000	—	<i>Förslagsanslag</i>	5,000	—					
		49,000	—	<i>Reservationsanslag</i>	49,000	—	101,800	—			
		101,800	—	Utförande av sjömätningar			89,400	—	101,800	—	89,400

¹⁾ Av Kungl. Majt föreslaget belopp, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

²⁾ Beloppet bifallet av Riksdagen.

1913 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.		Ordinarie anslag.		Extra anslag.	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
				<i>Lots- och fyrväsendet.</i>							
1,800,000				Lots- och fyrväsendet med livräddningsanstalterna:							
				<i>Reservationsanslag.</i>							
				Nuvarande belopp 1,800,000: —							
				<i>ökas med</i> ¹⁾ 1,503,723: — 3,303,723: —							
				<i>Förslagsanslag:</i>							
405				Frikheter		405: —					
4				Ersättningar		4: —		3,304,132			
				Säkerhetsanstalter för sjöfarten							
				Anskaffning av ett fyrskepp att förläggas vid Ölands södra udde							
		1,800,409						2) 433,100			
				Anskaffning av ett fyrskepp att förläggas vid Ölands södra udde							
								3) 55,000		3,304,132	
										488,100	
				<i>Undervisningsanstalter för sjöfart och nautisk-meteorologiska byrån.</i>							
184,220				Undervisningsanstalter för sjöfart:							
2,200				Navigationsskolorna		184,220: —					
25,500				Navigationslärarkursen, <i>reservationsanslag</i>		2,200: —		186,420			
				Nautisk-meteorologiska byrån. Nuvarande belopp							
						25,500: —		26,100			
				<i>ökas med</i>		600: —					
				Anläggning av en vattenhöjdmättningsstation							
				Arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån							
13,000								6,500			
								3,000			
		224,920						13,000		225,520	
										9,500	
		2,127,129								3,631,452	
										587,000	
		20,223,435								21,984,738	
										5,836,207	
				Säger för handeln							
				Summa							

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslagen höjning, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

²⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

³⁾ Beloppet bifallet av Riksdagen.